

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

O uplatnění zásady materiální pravdy v trestním práve procesním

Študentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

Rok odovzdania: 2014

VII. ročník s úže

Autor: Michal Mikuš

Konzultant: Mgr. Bc. Igor N. Barilik, M.Sc.

estné prehlásenie

Prehlasujem, že som prácu predkladanú do VII. ročníka Študentskej vedeckej a odbornej inosti (SVO) vypracoval samostatne s použitím literatúry a zdrojov v nej uvedených. alej prehlasujem, že práca nebola predtým publikovaná, nebola celkovo ani iasto neobhájená ako práce diplomová, i bakalárska a nebola prihlásená do predošlých ročníkov SVO i inej sú aže.

Dávam súhlas k užitiu tejto práce, pre účely publikácie a prezentácie PF UK, pomocou jej rozširovania, rozmnožovania a uverejňovania širokej verejnosti a to v neobmedzenom rozsahu.

V Prahe dňa 15. apríla 2011.

.....
Michal Mikuš

Poďakovanie

Veľké poďakovanie za cenné konzultácie, pomoc pri výbere literatúry a v neposlednom rade a vštepené vedomosti na hodinách trestného práva patrí Mgr. Bc. Igorovi N. Barilikovi, M.Sc. Za vnuknutie nápadu, vedomosti získané a veľa mi obohacujúce debaty v rámci vedeckého seminára z trestného práva patrí moja veľká vďaka Prof. JUDr. Otovi Novotnému, Csc.

Obsah

A. Zásada materiálnej pravdy

- I. Historický vývoj
- II. Teoretické vymedzenie
- III. Platné a ú iné právo

B. Trestný príkaz § 314e - 314g a § 314 odst. 2

C. Spolupracujúci obvinení §178a

D. Odklony

- I. Podmiene né zastavenie trestného stíhania § 307 - § 308
- II. Narovnanie § 309 - § 314
- III. Podmiene né odloženie od podania návrhu na potrestanie § 179g
- IV. Odstúpenie od trestného stíhania v konaniach vo veciach mladistvých
- V. Analýza odklonov I. – IV. *de lege lata*
- VI. Dohoda o vine a treste § 175a - § 175b
- VII. Analýza dohody o vine a treste *de lege lata*
- VIII. Stret s odklonov s inými princípmi

E. Analýza inštitútov *de lege ferenda*

- I. Odklony a dohoda o vine a treste
- II. Trestný príkaz
- III. Spolupracujúci obvinený
- IV. Problém pre aženosti justície a d žky trestného konania

F. Záver

O platnosti zásady materiálnej pravdy v trestnom práve procesnom

A. Zásada materiálnej pravdy

„Ze samé povahy práva trestního, musí býti základen každého řízení trestního, ozna ujíc zároveň nejvyšší a vlastní cíl, k němuž všechno v řízení tomto má směřovati.“

Prof. František Storch

Historický vývoj

Trestný proces na kontinentálnej časti Európy podliehal pestrému historickému vývoju, dejiny českého trestného procesu neboli v tomto ohľade žiadnou výnimkou. V historicky najstaršom období rodovej organizácie, kedy ešte neexistovala žiadna právna ochrana, sa poškodený musel postarať svojpomocne o nápravu ujmy, ktorá mu bola spôsobená trestným činom¹. Nápravu si uplatňoval najmä na páchateli, jeho rodine alebo majetku². S rozvojom feudálneho štátu ustupuje svojpomoc, panovník a šľachta, prípadne cirkev si vyhradzuje trestanie najskôr v oblasti majetkových trestných činov³. V ostatných prípadoch až do konca 12. storočia, sa trestný proces stále neodchyľuje od civilného. Poškodený (jeho rodina) zahajoval sám proces na základe žaloby (akuzácia) a dokazovanie bolo taktiež v jeho režii⁴. S posilnením kráľovskej moci v 13. storočí za vlády Premyslovskej dynastie, sa čoraz viac deliktov začína stíhať štátom a ustupuje tak súkromný záujem verejnému, plný rozvoj trestného práva sa prejavil až v období stavovskej monarchie⁵. V 16. storočí bola už svojpomoc úplne neprijateľná a trestaná⁶. Od 16. do 18. storočia trestné právo hmotné aj procesné podlieha viacerým vplyvom spojených s recepciou rímskeho a kanonického práva⁷, prirodzeného vplyvu nemeckého a rakúskeho práva,

---

¹ Vlček, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 3. nezměněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. str. 3. (alej citované jako „Vlček, E. *Dějiny*.“)

² Vlček, E. *Dějiny*. str. 3.

³ Vlček, E. *Dějiny*. str. 3. „Typický krádež a loupež“.

⁴ Vlček, E. *Dějiny*. str. 5 – 6., str. 18. Vražda a zabitie boli považované za útok proti súkromnému záujmu a to dokonca aj voči panovníkovi a to až do konca 12. storočia.

⁵ Vlček, E. *Dějiny*. str. 7 – 8., str. 23 – 25. V mestskom práve súkromný charakter trestného procesu pretrval dlhšie.

⁶ Vlček, E. *Dějiny*. str. 10., str. 25. „Takový postup sám o sobě zakládal trestný čin v úboje a moci.“

⁷ Vlček, E. *Dějiny*. str. 54.

a nakoniec vplyvu domáceho Koldínového zákonníka⁸. Toto všetko malo odozvu v „Obnoveném zřízení zemském“ a to takým spôsobom, aby to vyhovovalo potrebám absolutizmu⁹. Preto sa formuje do písomného, tajného, inkvizitného, ale zároveň apelatívneho procesu, vystaveného výhradne na zásade oficiality, kde hlavnú úlohu v trestnom konaní a trestaní preberajú profesionálne štátne orgány, respektíve štát¹⁰. Historickými zmenami v 18. storočí spojenými hlavne s pádom feudalizmu, sa začína tvoriť dnešný moderný trestný proces s jeho všetkými výdobytkami¹¹.

Každý právny predpis ovládajú určité princípy, základné idey, ktoré sú jeho integrálnou súčasťou a sú nevyhnutné pre jeho pochopenie, normotvorbu, interpretáciu a aplikáciu. Aj tieto princípy podliehajú a podliehali zmienenému historickému vývoju. Zásady nie sú rigidné a statické, dá sa s nimi pracovať, skoro každá zásada pripúšťa a výnimky, ale len do určitej miery. Pre lepšie pochopenie je nutné najprv definovať základné poslanie súdneho orgánu. Vo všeobecnosti je možné povedať, že základná úloha súdneho orgánu bola a je zaoberať sa určitou udalosťou, ktorá sa udiala v minulosti, pričom skutočný stav je súdnemu orgánu neznámy. Preto je jeho cieľom objasniť skutkový stav danej kauzy a takto zistiť, v ideálnom prípade, skutočný stav. Toto sa dialo a deje v súdnom konaní pomocou dokazovania, vyhadzovania, vykonávaním, preverovaním a hodnotením dôkazov. Úlohou súdneho orgánu je potom, na základe takto zisteného a vyhodnoteného skutkového stavu, podradiť konkrétny skutok, konkrétnu udalosť, ktorá sa odohrala v minulosti pod abstraktnú právnu normu a meritórne rozhodnúť. Historicky sa vyvinuli dve základné zásady, ktorými sa realita spätne dokazovala.

Prvou, historicky staršou je **zásada formálnej pravdy**, ktorá bola v minulosti tiež používaná v trestnom procese. Táto zásada je založená na miere pravdepodobnosti výskytu určitej skutočnosti¹², udalosti, ktorá má byť takto čo možno najreálnejšia. Zjednodušene, ak

---

⁸ VI ek, E. D jiny. str. 27 - 28.

⁹ VI ek, E. D jiny. str. 54.

¹⁰ VI ek, E. D jiny. str. 53 - 54. v určitých prípadoch bola stále zachovaná možnosť súkromnej iniciácie.

¹¹ VI ek, E. D jiny. str. 56 – 59.

¹² Storch, F. *zřízení trestní rakouské*. I. a II. Díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 6. „Zkrátka, soudce civilní nepátrá po tom, co pravdou skutečně jest, ale jen po tom, co dle jistých výkonů processualných, stranami předsezatých aneb opominutých, pravdou býti se jeví.“ a alej v poznámke pod čiarou . 4, demonštruje rozdiel medzi nimi na príklade rozdielnej povahy priznania v trestnom a v civilnom procese. V civilnom má povahu *confessio de iure*, to znamená, že súd nemá v právomoci skúmať priznanie strany a tak ho automaticky berie ako

strana sporu dokáže alebo ak sa strany sporu dohodnú, že určitá skutočnosť je pravdivou, tak je pravdivou aj keď to tak objektívne nemusí byť, stačí aby o tejto pravdivosti bol presvedčený súd a skutočnosť bola dostatočne pravdepodobnou¹³. Typicky sa tak dialo v stredovekom a novovekom trestnom procese pri dokazovaní. Používali sa nástroje pre danú dobu typické ako mučenie¹⁴, Božie súdy¹⁵, priznanie obžalovaného ako *confessio corona probationum*¹⁶ atď., ktoré nemali racionálny základ a nezisovali objektívne skutočný stav vecí, ale stav, ktorý chcel dosiahnuť vypočítavajúci orgán, teda získať dôkaz najvyššej sily bez ohľadu na jeho skutočnú pravdivosť¹⁷. Taktiež platila *presumpcia viny*¹⁸ a princíp *in dubio contra reo*. Zisteniu skutočného stavu vecí vylúčila legálna teória dôkazov¹⁹, ktorá nastavila hierarchiu a silu dôkazov a takto nedávala súdu možnosť voľby o sile a pravdivosti určitého dôkazu. Práve pre tieto okolnosti má autor zato, že odsúdenie obvineného sa nezakladalo na nepochybné zistenom a objasnenom skutkovom stave, ale na základe toho, čo súdny orgán považoval za dostatočne pravdivé, bez ohľadu na skutočnú pravdu, inými slovami na základe pravdepodobnosti. Dnes je zásada formálnej pravdy typická pre civilné právo, ktoré sa vyznačuje rovnosťou strán a taktiež princípom *vigilantibus iura*, ktorý hovorí, že právo patrí bdelym a preto je v každého osobnom, súkromnom nie verejnom, záujme aby si náležite hájil a strážil svoje práva. Procesným vyjadrením tejto zásady je zásada prejednávacia, preto si súd musí vystáť len s tým, čo mu predložia strany a rozhodnúť, sám vyšetrovať nemôže.

Druhou je **zásada materiálnej pravdy** typická pre moderný trestný proces²⁰. Vznikla ako reakcia na predošlé obdobie poznačené zmieneným inkvizitickým procesným dokazovaním²¹.

---

uznanie nároku žalobcu, bez skúmania jeho pravdivosti. V tom vidí formálnosť pravdy v civilnom procese. (alej citované ako „**Storch, F. *ízení trestní rakouské.***“)

¹³ Knapp, V. *Teorie práva*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 1995. str. 217 - 218.

¹⁴ Vl ek, E. *D jiny*. str. 26. od 13. storok charakteristický rys, str. 22. „*Koldín (1579) ve svém zákoníku varuje p ed ukvapeností a upozoruje na relativní cenu vynuceného p iznání*“, str. 55. Constitutio Criminalis Theresiana nastavuje podmienky použitia tortúry čím jej používanie značne obmedzila (už len 30 prípadov ročne vo všetkých habsburských zemiach), definitívny zákaz tortúry r. 1777.

¹⁵ Vl ek, E. *D jiny*. str. 20. prítomné do r. 1343.

¹⁶ Vl ek, E. *D jiny*. str. 23., str. 26. „*Výpově obviněného, resp. podezřelého u in ná „bez mučení“ byla – jak se zato m lo – neobjektivní, nev rozhodná, áblem ovlivná.*“, str. 55.

¹⁷ Vl ek, E. *D jiny*. str. 18.

¹⁸ Vl ek, E. *D jiny*. str. 55.

¹⁹ Vl ek, E. *D jiny*. str. 53.; Storch, F. *ízení trestní rakouské*. str. 18 – 21.

²⁰ Storch, F. *ízení trestní rakouské*. str. 8. „*ze samé povahy práva trestního, musí býti základěn každého ízení trestního, ozna ujíc zároveň nejvyšší a vlastní cíl, k n muž všechno v ízení tomto má sm rovati*“.

Iracionálne a nehumánne prvky inkvizitného procesu sú už dnes nemysliteľné v riadnom, zákonom trestnom konaní. Dôraz sa zameriava na zákonnosť dokazovania a rešpekt k základným ľudským právam a slobodám. Táto zásada zjednodušene povedané spočíva v tom, že skutkový stav musí byť zistený a objasnený takým spôsobom, aby sa čo najviac blížil objektívnej realite²². Cieľom a maximou dokazovania je objasniť skutok tak, ako sa naozaj stal, hoci keď sa objektívna pravda o určitej skutočnosti, ktorá nastala v minulosti. Štandard dokázania viny si preto nevystaví s pravdepodobnosťou výskytu určitej skutočnosti, ale je nastavený na najvyššiu možnú úroveň ľudského poznania. K naplneniu tohto cieľa neoddeliteľne slúžia aj iné zásady, bez ktorých by zásada materiálnej pravdy nemohla fungovať. Procesným vyjadrením tejto zásady je zásada oficiality (orgány iné v trestnom konaní postupujú *ex officio*) a zásada vyšetrovacia (orgány iné v trestnom konaní postupujú si samé vyhľadávajú dôkazné prostriedky aj v prospech aj neprospech obvineného a majú zodpovednosť za objasnenosť skutkového stavu). Poslednou, ale veľmi významnou, je zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá nastavuje rovnosť všetkých dôkazov je nevyhnutným atribútom pre dosiahnutie poznania materiálnej pravdy. Bez tejto zásady by objektívna pravda bola ťažko zistiteľná, pretože orgány iné v trestnom konaní by sa snažili získať dôkaz najvyššej sily bez ohľadu na jeho skutočnú pravdivosť.

Teoretické vymedzenie

Pravda sa dá definovať najjednoduchšie ako súlad vnímania a myslenia, súdov ľloveka²³, ľloveka s objektívnou realitou. V. Knapp hovorí, že neexistuje niečo ako subjektívna a objektívna pravda „*Neco pravda bu je alebo není*“, pravda je podľa neho pojmovovo vždy objektívna, ľlovek poznáva pravdu svojím subjektívnym vnímaním a teda „*subjektivní pravda je p esv d ení o pravd , nikoli pravda sama*“²⁴. Podľa autora je teda možné pravdu poznať. Ovlivňujú ju dve zložky, objektívne (fyzikálne zákony) a subjektívne²⁵ (ľlovek), ktoré sa objavujú samostatne alebo spolu. Fyzikálne zákony platia univerzálne, sú pozorovateľné, poznateľné a nemenné.

---

²¹ Storch, F. *izení trestní rakouské*. str. 11. „*proces inkvizitní, až zvrhl se znenáhla zp sobem takovým, že v n m na místo práva zavládla samov le, a že v bec daleko mén p ispíval k ochran bezpe nosti právní nežli spíše k jejímu oslabení a porušení.*“

²² Šámal, P. Musil, J. Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 122. (alej citované ako „*Šámal, P. a kol. Trestní právo procesní.*“); Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní* 3. vydání. Praha: Leges, 2013. str. 158. (alej citované ako „*Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní.*“).

²³ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 122.

²⁴ Knapp, V. *Teorie práva*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 1995. str. 217.

²⁵ Záhora, J. a kol. *Dokazování v trestnom konaní*. 1. vydanie. Praha: Leges, 2013. str. 26.

Problém poznania pravdy vzniká v prípade, ak je závislá od subjektívneho prvku, teda loveka a jeho konania. Tam nastáva celé jadro problému. ľudské konanie sa odvíja od mnohých okolností, i už vnútorných alebo vonkajších. Je ovplyvnené ve kým množstvom premenných, ktoré sa neustále menia. Prí inou je samotná podstata ľudskej bytosti ako takej, pretože každý lovek je originálny jedinec. Práve preto, je poznanie takejto pravdy ve mi ažko zistite né a umoc uje sa v prípade, ke nepoznáme názor osoby na jej konanie. S ur itos ou možno teda vyvodi asi len jeden záver, že každý dokáže pozna absolútnu pravdu len v prípade svojho vlastného vedomého konania, respektíve svojich vlastných skutkov. V prípade nevedomého konania, osoba ásto nevie pre o ur itým spôsobom jednala, ale napriek tomu vie minimálne definova prí iny, ktoré konanie mohli podnieti . Typickým prípadom môže by stav neprí etnosti vyvolanej požitím alkoholu.

V trestnom procese pre naplnenie zásady materiálnej pravdy je potrebné pozna obe zložky pravdy, aj objektívne aj subjektívne, pretože v priebehu dokazovania sa musia zisti a objasni všetky okolnosti, ktoré viedli páchate a k spáchaniu trestného inu. Tento fakt sám o sebe znižuje možnos poznania pravdy. **o je teda materiálna pravda?** Pod a autora je ou to, že po ukon enom dokazovaní, by malo by možné, si ucelene predstavi priebeh spáchania skutku a okolnosti, za ktorých bol spáchaný. Každú jeho zložku, od *modu operandi* cez emo né rozpoloženie a fyziologický stav páchate a v dobe spáchania skutku, po prí iny, pohnútky, motívy konania páchate a spolu s jeho zavinením. Toto je ten ideálny stav, ktorý sa má v trestnom procese dosiahnu , pretože ak súd disponuje takýmto poznaním, tak vynesie objektívne spravodlivý rozsudok o vine a treste. Autor má zato, že takýto stav nasta môže a nastáva, avšak ide o ojedinelý prípad. Na základe zmieneného sa teda ásto trestný proces môže len priblíži k objektívnej pravde. Pod a názoru autora, bez oh adu na obmedzenia, sa musí snaži k nej priblíži vždy v o možno najvyššej miere. Je to dané tým, že trestné právo je nástrojom *ultima ratio*, preto musí ma najprísnejšie nastavené pravidlá pre jeho aplikáciu, a to z toho dôvodu, že je tým najrepresívnejším mechanizmom ochrany spoločnosti. V súvislosti s dokazovaním a zásadou materiálnej pravdy Ústavný súd dlhodobo judikuje v tomto duchu. V jeho náleze vyslovuje : „*Trestní ízení proto vyžaduje v tomto ohledu ten nejvyšší možný stupe jistoty, který je možno od lidského poznání požadovat, alespo tedy na úrovni obecného pravidla*

„prokázání mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost²⁶“ a alej toto pravidlo rozširuje: „A koliv toto p ísné pravidlo se vztahuje p edevším na dosažení co nejvyšší možné jistoty ohledn **záv ru** vyplývajícího z d kazu, neznamená to, že soud nemusí dodržet vysoký standard i pokud jde o samotnou **vypovídací schopnost a hodnov rnost d kazu samotného**²⁷.“ Každá tvrdená skuto nos musí by bezpečne a spoahlivo dokázaná („nejsou d vodné pochybnosti“ v znení litery zákona). Súd by pri svojom rozhodovaní nemal ani na moment zaváha, že jeho rozhodnutie by mohlo by nesprávne²⁸. To znamená, že sa nemôže ma žiadne reálne, odôvodnené pochybnosti o tom, že i sa daný skutok, ktorý je trestným inom stal alebo nestal. Pochybnosti je nutné odstráni vykonaním alšieho (alších) podporného dôkazného prostriedku²⁹. Najastejšie sa bude jedna o nepriame a odvodené dôkazy. V prípade, že alší dôkazný prostriedok neexistuje, je nutné vyhodnoti závažnos pochybností. Ur ité pochybnosti sa prakticky v každom prípade vyskytnú môžu a aj sa vyskytujú. V žiadnom prípade to nemôžu by vážne, zásadné pochybnosti, slovami zákona dôvodné pochybnosti. Napríklad pochybnos v osobe páchate a, zavinení, vo výške ujmy, úastníctve at . Pod a názoru autora je najpodstatnejšie, že v komplexe každého prípadu vykonané dôkazy vo svojej spojitosti musia zníži mieru pochybností na o možno najnižšiu mieru, ím legitimujú odsúdenie. Obdobne sa vyjadril aj Ústavný súd: „**Ústavní princípy vztahující se k otázkám d kazních prost edk a d kaz mají za cíl zajistit, aby byl d kaz odrazem skute ných událostí a situací, tedy v podstat garantují, aby byl jednotlivec uznán vinným na podklad objektivních a skute nosti odpovídajících zjišt ní**³⁰.“ V prípade nevyvrátených dôvodných pochybností musí vždy preváži princíp *presumpcie nevin*y a z neho plynúca zásada *in dubio pro reo*³¹.

Platné a úinné právo

²⁶ Nález ÚS z 6. ervna 2006, sp. zna ka IV. ÚS 335/05.

²⁷ Nález ÚS z 23. zá í 2008, sp. zna ka I. US 910/07.

²⁸ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 122 – 123.

²⁹ Nález ÚS z 24. února 2004, sp. zna ka I. ÚS 733/01.

³⁰ Nález ÚS z 6. ervna 2006, sp. zna ka IV. ÚS 335/05. Nález ÚS z 23. zá í, 2008 sp. zna ka I. US 910/07 „*Shrnut*o, význam d kazu prezentovaného v trestním ízení je kruciální, nebo je jediným prost edkem, jímž státní moc demonstruje skute nost, že jednotlivec spáchal ur itý in a že uložení konkrétního trestu je z tohoto hlediska ospravedlnitelné.“

³¹ Nález ÚS z 16. ervna 2011, sp. zna ka I. ÚS 3622/10. „*není-li v d kazním ízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li p ítomny d vodné pochybnosti ve vztahu ke skutku i osob pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího d kazu, nutno rozhodnout ve prosp ch obvin něho.*“

eské (Slovenské) trestné právo procesné upravuje základné zásady explicitne v zákone. Aktuálna platná a úinná právna úprava vteluje zásadu materiálnej pravdy v zákone 141/1961 sb. o trestnom ízení soudním³² a to v § 2 odst. 5: „Orgány inné v trestním ízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákon a za souinnosti stran tak, aby byl zjišt n skutkový stav v ci, o n mž nejsou d vodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obvin něho nezabavuje orgány inné v trestním ízení povinnosti p zkoumat všechny podstatné okolnosti p ípadu. V p ípravném ízení orgány inné v trestním ízení objas ují zp sobem uvedeným v tomto zákon i bez návrhu stran stejn pe liv okolnosti sv d ící ve prosp ch i v neprosp ch osoby, proti níž se ízení vede. V ízení p ed soudem státní zástupce a obvin ný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provád t d kazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezabavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu pot ebném pro své rozhodnutí.“ Podstatné prvky danej úpravy sa dajú rozdeli nasledovne:

I. Skutkový stav veci má by zistený tak, aby neboli dôvodné pochybnosti

V tomto bode autor odkazuje na vyššie zmienené v teoretickom vymedzení.

II. Priznanie („doznání“) nezabavuje povinnosti preskúma všetky podstatné okolnosti

Takáto úprava sa celkom správne snaží zamedzi ú elovým priznaniam obvinených. V praxi sa objavujú prípady, kedy sa obvinený z rôznych prí in priznáva³³ (snaha sa vyhnú postihu za iný spáchaný trestný in, priznanie za iného ako prostriedok jeho ochrany pred trestným stíhaním at .). Z týchto poznatkov vyplýva, že priznanie nemusí by pravdivé, preto je nevyhnutné preskúmava jeho pravdivos . Historicky platila najskôr zásada legálnej dôkaznej teórie. Vtedy bola svedecká výpove korunou dokazovania a tým pádom jeho hlavným cie om. Tradi ne sa používali rôzne donucovacie metódy aby bola získaná. Pravdivos výpovede a priznania sa *ipso facto* neskúmala, o je v danom historickom ponímaní pochopite né. Takýto postup je v dnešnom ponímaní trestného procesu neprijate ný a prekonaný. Priznanie už nie je korunným dôkazom, ale z h adiska dôkaznej sily je stále jedným z najsilnejších dôkazných prostriedkov. Okolnos priznania páchate a tak nemá apriórne následok, že dokazovanie neprebehne. To je podmienené tým, že orgány inné v trestnom konaní sa musia zaobera vierohodnos ou priznania. V praxi je preto neprijate né, aby si orgány inné v trestnom konaní

³² Všetky paragrafy v texte aj v poznámkach pod íarou bez ozna enia sú úpravou tohto zákona.

³³ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 404.

vysta ili len s priznaním obvineného³⁴, preto musia existova aj iné dôkazy, ktoré budú priznávajúcu sa osobu usved ova ³⁵. Dôkazy taktiež musia na seba logicky nadväzova a tvori súvislú nepretržitú líniu objas ujúcu predmet dokazovania. Ústavný súd vyslovil, že: „*Nároky na standard reálného základu se nutn zvyšujú v situaci, kdy chybí p ímý d kaz o vin a absentuje i doznání obvin ného*³⁶.“ Naopak sa tak nároky na dokazovanie znižujú, za predpokladu, že existujú aj iné nepriame dôkazy, a súbežne predmet dokazovania je užší, rozsah dokazovania je menší, ale zároveň taký, aby splnil požiadavky § 89 odst. 1 T , ktoré musia by dodržané v každom prípade³⁷. Povinnos orgánov inných v trestnom konaní preskúma podstatné okolnosti je stále zachovaná. Aj v tejto situácií musí by skutkový stav zistený bez dôvodných pochybností. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že priznanie nezbavuje povinnosti dokazova .

III. Štátny zástupca má povinnos dokáza vinu obvineného

Skutkový stav a hlavne vina, sa dokazuje pomocou dôkazných prostriedkov resp. dôkazov vo fáze dokazovania pred súdom. Dokazovanie je elementárnym predpokladom zistenia materiálnej pravdy. V minulosti platilo, že obvinený musel by aktívny a preukazova svoju nevinu, platila *presumpcia viny*. V modernom trestnom procese je to naopak, platí *presumpcia nevinu* a obvinený môže by úplne pasívny. Má právo nevypoveda ³⁸, ke sa rozhodne vypoveda , tak nemusí uvádza ani pravdivé skuto nosti. Nemôže by nútený dokazova skuto nosti dokazované v trestnom konaní. Je to jeho vo ba i sa rozhodne nie o vyvráti alebo dokáza . V žiadnom prípade nemôže by nútený dokazova svoju vinu, platí stará rímska zásada „*nemo tenetur edere instrumenta contra se*³⁹“ ktorá znamená že, nikto nie je povinný vydáva dôkazy proti sebe. Vinu za spáchaný skutok obvineného musí dokáza štátny zástupca v konaní pred súdom. On je zodpovedný za náležité vyh adanie a vykonanie dôkazov pre objasnenie skutku, ktorý má by trestným ínom. Celkovú zodpovednos objasnenie skutkového stavu má však súd, pretože len v konaní pred súdom v priebehu dokazovania vyjdú všetky okolnosti prípadu na povrch, preto môže vykona aj nenavrhnutý dôkazný prostriedok.

---

³⁴ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 404.

³⁵ Nález ÚS z 16. ervna2011, sp. zn. I. ÚS 864/11 „*Trestní teorie i soudní praxe se ustálily na záv ru, že obsah doznání obvin ného se považuje za v rohodný jen tehdy, je-li jeho v rohodnost prokázána dalšími v rohodnými d kazy.*“

³⁶ Nález ÚS z 24. dubna 2006, sp. zn. I.ÚS 670/05.

³⁷ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 357 - 358.

³⁸ § 31 odst. 1.

³⁹ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 350.

V paragrafe 89 odst. 1 T sa demonštratívne stanovuje rozsah dokazovania: „V trestním stíhání je v nezbytném rozsahu třeba dokazovat zejména: a) zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin, b) zda tento skutek spáchal obviněný⁴⁰, případně z jakých pohnutek, c) podstatné okolnosti mající vliv na posouzení povahy a závažnosti činu, d) podstatné okolnosti k posouzení osobních poměrů pachatele, e) podstatné okolnosti umožňující stanovení následku, výše škody způsobené trestným činem a bezdovodného obohacení, f) okolnosti, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání.“ Toto ustanovenie nastavuje teda minimálnu šírku skutkových okolností, ktoré musia sa musia dokazovať v každom prípade. Orgány činné v trestnom konaní musia v dokázať minimálne naplnenie týchto skutkových okolností, inak by skutkový stav nebol zistený spoľahlivo, čím by sa odsúdenie stalo nezákonným a protiústavným pre rozpor so zásadami *presumpcie nevinny* a pravidlom *in dubio pro reo*. V zložitých prípadoch je nepochybne rozsah dokazovania aleko širší, neredukuje sa len na dikciu tohto ustanovenia.

Ústavný súd v rozhodovacej činnosti často vytyka orgánom činným v trestnom konaní nedostatky vo vykonávaní dokazovania: „je však třeba trvat na požadavku, aby orgány činné v trestním řízení **posuzovaly skutkový a právní stav velmi důkladně** a aby pro zvolenou právní kvalifikaci uvedly zevrubné argumenty⁴¹.“ Nemožno teda založiť odsúdenie na nedostatok domnienky preskúmaní skutkového stavu, nepresvedčivej a neodôvodnenej argumentácií. Takýto záver je jednoznačne správny a vyplýva už zo samotnej podstaty trestania v trestnom práve. Ide o samotného hodnotenia dôkazov, tak Ústavný súd nastavil základné požiadavky na orgány činné v trestnom konaní: „Procesní hodnocení dle věci a jeho výsledek **musí šetřit základní zásady trestního řízení**⁴².“ Najviac musí byť šetrená zásada *presumpcie nevinny* a z nej vyplývajúce pravidlo *in dubio pro reo*. Alej, ani súd nemôže z dôkazov vyvodzovať závery aké chce. Z vykonaných dôkazov možno vyvodiť len také skutkové okolnosti, ktoré z nich vyplývajú (a sú podporované všeobecnou skúsenosťou⁴³), t.j. nemožno ich deformovať (*zásada zákazu deformácie dôkazov*⁴⁴).

---

⁴⁰ § 172 odst. 1 písmeno c) „Státní zástupce zastaví trestní stíhání, není-li prokázáno, že skutek spáchal obviněný.“

⁴¹ Nález ÚS z 18. září 2012, sp. zn. III. ÚS 3395/10. V danom náleze ostro kritizuje všeobecné súdy, že nedostatok domnienky a protiústavne hodnotili dôkazy (jednostranne, porušenie zásad *presumpcie nevinny* a pravidla *in dubio pro reo*) a tým pádom automaticky porušili zásadu materiálnej pravdy, pretože skutkový stav nebol zistený spoľahlivo a bezpečne.

⁴² Nález ÚS z 10. dubna 2006, sp. zn. IV. ÚS 767/05. Nález ÚS z 23. září 2008, sp. zn. I. US 910/07 „A koliv obecni platí, že procesní předpisy ponechávají, pokud jde o hodnocení dle věci, volnou úvahu soudci obecného soudu, volně uvážení nemějí být zcela absolutní; naopak, ochrana skrze ústavně zaručená základní práva vztahující se k postavení obviněného v trestním řízení, nepochybně tvoří rámec, který je třeba i při volném uvážení respektovat.“

⁴³ Nález ÚS z 12. ledna 2009, sp. zn. II. ÚS 1975/08.

To znamená, že závery z dôkazu musia z neho logicky vyplývať, a samozrejme, je nutné ich zhodnotiť v komplexe všetkých vykonaných dôkazov a samostatne. V neposlednom rade môže byť značne porušené ústavne garantované právo na obhajobu⁴⁵. Strana musí mať možnosť sa vyjadriť k vykonávaným dôkazom a aj ich navrhovať. V prípade nevykonania navrhovaného dôkazu, súd musí toto rozhodnutie náležite odôvodniť (zásada opomenutého dôkazu⁴⁶). Keby tak neurobil, toto rozhodnutie by sa stalo nepreskúmateľným.

B. Trestný príkaz⁴⁷ § 314e - 314g a § 314 odst. 2

Trestný príkaz je inštitút vyhradený konaniu pred samosudcom a nie je tak aplikovateľný na všetky trestné činy. Je výrazným zásahom do viacerých procesných zásad. Možno tvrdiť, že suspenduje zásady bezprostrednosti, verejnosti a ústnosti, pretože sa vydáva bez prejednávania veci v hlavnom pojednávaní, čiže bez akéhokoľvek kontaktu sudcu s obvineným. Dôvodom toho je jeho povaha, pretože môže byť vydaný len v prípade, že skutkový stav je spoľahlivo zistený opatrenými dôkazmi. Inými slovami, možno ho užiť len na skutkovo jednoduchých a jednoznačných „prima facie“ prípadoch. V tomto zmysle rešpektuje zásadu materiálnej pravdy. Posúdenie či sa jedná o takýto prípad je ponechané na uváženie sudcovi, a je v jeho diskreícii ho vydať alebo nie. Z procesného hľadiska môže byť dokonca prvým úkonom vo veci pretože sa môže vydať v zjednodušenom konaní po skrátanom prípravnom konaní. Obvinený však môže proti nemu podať odpor, čím ho zruší, neplatí však zákaz *reformationis in peius*⁴⁸. V prípade nepodania odporu nadobudne právnu moc a má povahu odsudzujúceho rozsudku. Ukladanie trestov pomocou neho je obmedzené len druhy trestov taxatívne vymenovaných v § 314e odst. 2 T. Najpodstatnejšie je, že nemôže ním byť uložený

---

⁴⁴ Nález ÚS z 4. februára 1998, sp. zn. III. ÚS 398/97. možno uviesť aj uznesenie NS z 26. kvätbra 2010, sp. zn. 7 Tdo 448/2010 „O tzv. extrémnej nesoulad medzi provedenými dôkazmi a u inými skutkovými zjisteniami, ktorá se týkají významné skutkové okolnosti, jde zejména v případě, že konkrétní skutkové zjistení nevyplývají ze žádného provedeného dôkazu“ a alej viz napr. uznesenie ÚS z 23. listopadu 2009, sp. zn. IV. ÚS 889/09, uznesenie ÚS z 23. září 2005, sp. zn. III. ÚS 359/05.

⁴⁵ Ústavný zákon č. 2/1993 Sb. článok 40 odst. 3. (alej citované ako „Listina“). Tiež § 2 odst. 13.

⁴⁶ Nález ÚS z 16. února 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94.

⁴⁷ Štatistický údaj - rok/podiel : 2010/60494, 2009/58198, 2008/59880. *Štatistický pohľad súdnych agend I.* 2010 str. 110, 2009 str. 111, 2008 str. 95. prístupné online na <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5946&d=47145> . prístup 12. 4. 2014, čas 22:38.

⁴⁸ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní.* str.734.

nepodmiene ný trest od atia slobody. Z praktického h adiska sa hojne využíva, o dosved uje aj štatistika.

Zaujímavý prielom do zásady materiálnej pravdy možno vidie v konaní pred samosudcom v § 314b odst. 2 T , v tomto ustanovení sa strany dohodnú, ktoré skuto nosti sa nebudú dokazova , pretože budú považované za nesporné. Takéto ustanovenie je typickým skôr pre ob ianske konanie, kde sa dáva prednos formálnej pravde. Aby sa tak nestalo, a rešpektovala sa zásada materiálnej pravdy, je aplikácia z povahy veci obmedzená na dôkazne jednozna né situácie (napr. kamerový záznam, ktorý jasne zachytáva podobou obvineného). Je ažko predstavite né, že by sa toto ustanovenie použilo v iných situáciách. Dôvodom je, že základným predpokladom pre ozna enie nesporných skuto ností je to, aby sám obvinený ozna il skuto nosti, ktoré považuje za nesporné. Pokia obvinený neozna í žiadne skuto nosti, tak sa štandardným spôsobom dokazujú všetky, aj tie jednozna né. Na ochranu alej slúži aj to, že súd pri aplikácii tohto ustanovenia postupuje ako pri priznaní, iže musí preskúma všetky skutkové okolnosti. Je nutné tiež podotknú , že nie je viazaný prehlásením obvineného, takže ak má nadobudne pochybnos o nesporných skuto nostiach, tak môže vies dokazovanie o nich⁴⁹.

C. Spolupracujúci obvinení §178a

Pod a názoru autora, aj v tomto inštitúte je možno vidie prielom, pretože je založený na priznaní osoby, ktorá nemusí by ešte ani obvinenou a úplne od nej závisí. Podstata tohto inštitútu spo íva v tom, že spolupracujúci obvinený, ktorý vie, že spáchal trestný in, svojim priznaním a jeho aktívnou ú as ou v trestnom konaní významne prispeje k odhaleniu zlo inu páchaného organizovanou skupinou. Jeho priznanie je motivované výraznými výhodami, ktoré získa v prípade, že bude ozna enou za spolupracujúceho obvineného⁵⁰. Takto sa snaží pre seba získa o možno najpriaznivejšie postavenie. Z praktického h adiska má autor zato, že v majorite prípadov aplikácia vyzerá tak, že v prípravnom konaní bude obvinenému navrhnutá možnos by

---

⁴⁹ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 113.

⁵⁰ TZ umož uje významné výnimky týkajúce sa ukladania trestu v prospech spolupracujúceho obvineného. Prihliada sa pri stanovení druhu a výmery trestu § 39 odst. 1, je to po ah ujúca okolnos § 41 písm. m, možné je mimoriadne zníži trest od atia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby § 58 odst. 4, pri om obmedzenie v odst. 3 neplatí, možno upusti od potrestania § 46 odst. 2.

spolupracujúcim obvineným zo strany štátneho zástupcu⁵¹. Dôvod takéhoto postupu je racionálny, strane obžaloby sa výrazne zlepšila dôkazná situácia a má lepšiu možnosť objasnenia všetkých relevantných skutočností, ktoré by inak mohli byť zatajené a nezistené. Zákonodarca však pre využitie tohto inštitútu nastavuje prísne podmienky. Do značnej miery záleží na dôkaznej situácii obžaloby, resp. ostatných dôkazoch⁵², ktoré musia overiť a dosvedčiť pravdivosť výpovede spolupracujúceho obvineného⁵³. Orgány iné v trestnom konaní teda musia preskúmať okolnosti tak, aby vylúčili alebo výpoveď spolupracujúceho obvineného, ktorá by mala poškodiť iné osoby a nezodpovedala by realite⁵⁴. Touto podmienkou sa zákonodarca zabezpečuje dodržanie a rešpektovanie zásady materiálnej pravdy. V prípade absencie takejto podmienky, by orgány iné v trestnom konaní mohli brať priznanie automaticky a nemuseli by skúmať ich vierohodnosť, respektíve bolo by to na nich, aby ju skúmali a ako precízne. Tým by sa absolútne poprela zásada materiálnej pravdy. Zákonodarca si bol toho vedomý a preto nastavil podmienky obozretne.

D. Odklony

Pojem odklonu nie je v trestnoprávných predpisoch definovaný. Tento pojem je teda vymedzený len teoreticky a nepanuje zhoda ani v jeho definícii⁵⁵. Teoretická nezhoda panuje tiež nad tým, či možno trestný príkaz považovať za odklon. V odbornej literatúre sa objavujú názory aj pre⁵⁶ aj proti⁵⁷. Autor v tejto práci nepovažuje trestný príkaz za odklon. Možno zhrnúť, že

---

⁵¹ Je treba zmieniť, že sa po ňom aj s prípadom, kedy osoba z vlastnej iniciatívy vyhlási štátneho zástupcu a z jej podnetu sa zahájí trestné konanie v ktorom bude figurovať ako spolupracujúci obvinený.

⁵² Uznesenie NS z 13. februára 2012, sp. zn. 5 Tdo 280/2012-77. „*d) podpora tvrzení korunního svdka jinými d kazy (výpověď korunního svdka je tedy důležitým, ale ne jediným důkazem, na základě kterého dojde k odsouzení).*“

⁵³ Uznesenie NS z 13. februára 2012, sp. zn. 5 Tdo 280/2012-77. „*Smyslem využití korunního svdka je především objektivita jeho svdecké výpovědi jakožto důkazního prostředku, pokud možno co nejméně deformovaná motivem vlastní obhajoby, jinak je vrozené každému obviněnému.*“

⁵⁴ Uznesenie NS z 13. februára 2012, sp. zn. 5 Tdo 280/2012-77. „*Použití takových výpovědí však může zpochybnit spravedlivost řízení proti obviněnému a vzbudit citlivé otázky, protože obdobné výpovědi jsou ze své povahy náchylné k manipulaci, nebo vytvářejí pouze za cílem získat výhodu, anebo osobní pomstu. Nejednoznačná povaha podobných výpovědí má riziko, že dojde k obvinění a stíhání jednotlivce na základě neověřených tvrzení, která nemusí být nezaujatá, nelze podceňovat.*“

⁵⁵ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 740.

⁵⁶ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 730.; Čísarová, D. Fenyk, J. Givna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008. str. 673. (ale citované ako „*Čísarová, D. a kol. Trestní právo procesní.*“); Novotný, O.: Je naše trestní právo procesní v krizi? *Trestní právo* 2006, . 7 – 8, s. 28-31.

⁵⁷ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 741.

odklon je určitou modifikáciou klasického priebehu trestného procesu a je považovaný za sankciu. V tejto súvislosti sa objavuje názor, že odklony založili trojkoľajnosť trestnoprávnych sankcií⁵⁸, autor sa názorovo stotožňuje s týmto pojmom, argumentácia nižšie. Od klasického procesu sa líši tým, že buď nedochádza k vyneseniu odsudzujúceho rozsudku alebo k uloženiu trestu a konanie sa spravidla zastavuje. Nie je použiteľný univerzálne. Jeho použiteľnosť sa podľa názoru autora správne redukuje len na menej závažnú trestnú závažnosť. Na závažnejšiu trestnú závažnosť slúži štandardný trestný proces v jeho plnej pestrosti. Odklon dáva možnosť rýchleho, efektívneho prejednanie spoločensky menej škodlivej trestnej kauzy. Jeho zmyslom je umožnenie vyriešenia trestnej veci iným spôsobom, mimo konania pred súdom⁵⁹ alebo bez dokazovania.

Medzi odklony zarátame tieto trestnoprávne inštitúcie:

I. Podmienkové zastavenie trestného stíhania § 307 - § 308⁶⁰

Základné podmienky pre aplikáciu tohto odklonu sú nasledovné, je vyžadovaný súhlas obvineného a trestné stíhanie je vedené za prečin, alej sa vyžaduje **priznanie** obvineného a náhrada škody alebo vydanie bezdôvodného obohatenia poškodenému. Základným predpokladom je teda vyrovnanie sa s poškodeným, čím sa bez pochyb zlepšuje jeho postavenie, pretože jeho nárok mu bude priznaný a nahradený. Poslednou podmienkou je, že „vzhľadom k osobám obvineným, s prihliadnutím k jeho dosavadnému životu a k okolnostem prípadu lze dospět k takovému rozhodnutí považovat za dostačující.“ Toto diskrečné oprávnenie náleží súdu alebo štátnemu zástupcovi v prípravnom konaní, ktorý rozhoduje. Litera ustanovenia navádza, aby bolo užité v prípadoch typicky „prvotrestaných“, kde spoločenská škodlivosť trestného činu je nízka, nemožno však *a priori* vylúčiť aplikáciu aj pri recidivistovi (hlavne v prípade keby sa jednalo typovo o iný trestný čin). Je to určitým zmiernením represie trestného postihu v odôvodnených prípadoch, kedy nie je žiaduce uložiť trestnoprávne sankcie. Má sa zato, že takéto rozhodnutie bude postačujúce pre nápravu páchatelia, zároveň sa však nastavuje skúšobná doba ako poistka. V odôvodnených prípadoch dokonca možno uložiť určité obmedzenia a povinnosti páchatelovi, a taktiež

⁵⁸ Novotný, O. Vanduchová, M. a kol. *Trestní právo hmotné - I. Obecná část*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2007. str. 44.

⁵⁹ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 741.

⁶⁰ Štatistický údaj - rok/poletie : 2008/6764, 2007/7172, 2006/7387. Trestní statistika Státního Zastupitelství.: *Přehled po trestním rozhodnutí*. přístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> . prístup 4. 4. 2014, čas 20:55.

povinnosť zložiť primeranú čiastku na peňažitú pomoc obetiam trestnej činnosti. Z procesného hľadiska, v prípade osvedčenia obvineného vzniká prekážka veci rozhodnutej *rei iudicata*.

II. Narovnanie § 309 - § 314⁶¹

Oproti podmienke nemožnosti zastavenia trestného stíhania má inštitút narovnania prísnejšie podmienky. Opäť o tom rozhoduje súd alebo štátny zástupca v prípravnom konaní. Opäť sa vyžaduje súhlas obvineného, avšak navyše je nutný súhlas poškodeného. **alej, obvinený prehlási, že spáchal skutok** za ktorý je stíhaný, takže sa **nevyžaduje priznanie viny**, nahradí škodu alebo vydá bezdôvodné obohatenie poškodenému a zloží primeranú čiastku na peňažitú pomoc obetiam trestnej činnosti. Poslednou podmienkou je, že „*považuje-li takový způsob vyřízení v cí za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen ve svůj zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.*“ Aplikácia je teda podmienená uvážením rozhodujúceho orgánu. Základnou súčasťou narovnania musí byť poškodený v zmysle § 43 odst. 1⁶². Hlavným zmyslom narovnania je aby sa obvinený a poškodený dohodli na spôsobe vyrovnania ujmy, ktorá vznikla trestným činom. Spravidla pôjde o finančnú kompenzáciu. Automaticky diskvalifikované sú tomto ohľade nemajetné osoby, pretože si narovnanie nemôžu dovoliť. Reálne nastáva situácia, kedy v skutkovo rovnakej situácii si majetný obvinený bude môcť dovoliť zaplatiť inštitút narovnania a nemajetný obvinený nie. Z procesného hľadiska schválením narovnania vzniká prekážka veci rozhodnutej *rei iudicata*.

III. Podmienka odloženia od podania návrhu na potrestanie § 179g⁶³

Tento odklon sa môže výhradne aplikovať len v skrátenom prípravnom konaní. Toto konanie sa podľa § 179a vedie v prípade prečinov, ale za jednej z podmienok a to, že „*podezěl byl postižen přečinu nebo bezprostředně poté*“ alebo „*v průběhu provedení trestního oznámení nebo jiného podání k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odvodující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezeleného bude možné ve lhůtě 2 týdne (uvedené v § 179b*

⁶¹ Štatistický údaj - rok/podiel : 2008/135, 2007/78, 2006/38. Trestní statistika Státního Zastupitelství. *Přehled po trestních rozhodnutích*. prístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> . prístup 4. 4. 2014, čas 20:55.

⁶² Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 758.

⁶³ Štatistický údaj - rok/podiel : 2008/1244, 2007/1119, 2006/663. Trestní statistika Státního Zastupitelství. *Přehled po trestních rozhodnutích*. prístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> . prístup 4. 4. 2014, čas 20:55.

odst. 4) *postavit p ed soud.*“ Základné podmienky pre aplikáciu sú prakticky totožné s podmienkami zastavením trestného stíhania. Iže ide o *pre in a* vyžaduje sa **priznanie podozrivého**, jeho súhlas, náhrada škody alebo vydanie bezdôvodného obohatenia poškodenému. Tradičnou podmienkou je že „*vzhledem k osob podez elého, s p ihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem p ípadu lze d vodn takové rozhodnutí považovat za dosta ující.*“ V odôvodnených prípadoch možno uložiť určité obmedzenia a povinnosti páchateľa, a povinnosť uložiť primeranú iastku na pežitú pomoc obetiam trestnej inosti. Základný rozdiel je a azda jediný je v tom, že o tomto odklone rozhoduje výhradne štátny zástupca. Z procesného hľadiska, v prípade osvedenia obvineného vzniká prekážka veci rozhodnutej *rei iudicata*.

IV. Odstúpenie od trestného stíhania v konaniach vo veciach mladistvých⁶⁴

Zákon o súdnictve vo veciach mládeže⁶⁵ v § 70 a § 71 upravuje túto formu odklonu. Aplikácia je tradične v diskreícii súdu alebo štátneho zástupcu v prípravnom konaní. Podmienky pre aplikáciu sú nasledovné, musí sa jednať o previnenie za ktoré je možno uložiť trest od atia slobody neprevyšujúci 3 roky, trestné stíhanie nie je ú elné a potrestanie nie je nutné k odvráteniu mladistvého od páchania ďalších previnení. V § 70 odst. 3 sú demonštratívne vymenované situácie, kedy je vhodné aplikovať tento odklon. Použitie nos je správne obmedzená len na tie najmenej závažné trestné iny. Na rozdiel od ostatných odklonov, v tomto prípade sa nevyžaduje súhlas mladistvého s takýmto postupom, **nevyžaduje sa ani priznanie viny a dokonca ani prehlásenie o spáchaní skutku**. Podmienky sú teda nastavené mierne v porovnaní s inými odklonmi, je to dané povahou konania. Takáto možnosť je daná len mladistvým a to z dôvodu ochrany ich priaznivého vývoja, ktorý by mohlo trestné konanie narušiť. Trestné konanie samotné v tomto prípade je postačujúci „trest“ pre mladistvého.

Analýza odklonov I. – IV. *de lege lata*

Spoločným menovateľom týchto odklonov je, že sú plne v diskreícii štátneho zástupcu. Ten je pánom prípravného konania, ktoré sa v jeho všetkých typoch vyznačuje tým, že sa v ňom

⁶⁴ Štatistický údaj - rok/polet : 2008/143, 2007/146, 2006/96. Trestní statistika Státního Zastupitelství. *P ehled po t rozhodnutí*. prístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> . prístup 4. 4. 2014, as 20:55.

⁶⁵ Zákon . 218/2003 Sb.

neuplatujú všetky procesné zásady. Je to tak preto, že ú elom prípravného konania nie je ukončený trestný proces s obvineným, ale naopak posunú ho do najhlavnejšej fázy, konania pred súdom. Len v konaní pred súdom je plne zaručené právo na spravodlivý proces. Postupnými novelizáciami T sa však táto štruktúra nabúrila. V prípade aplikácie odklonu štátnym zástupcom, sa trestný proces koná i v prípravnom konaní, kde s konečnou platnosťou rozhodne. Obvinený sa tak nedostane pred nezávislý súd a sudcu, ktorý by ho vypočul a rozhodol v jeho veci. Samotný odklon je však považovaný za sankciu⁶⁶. Z listiny⁶⁷ plynie, že o vine a treste (sankcii) môže rozhodovať len súd, odklony preto podľa názoru autora, obchádzajú zásadu *presumpcie nevinny*, obvinený má byť až do vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku považovaný za nevinného, pri odklonoch sa tak nedeje. V prípade odklonu sa tak uloží sankcia nevinnej osobe a to z toho dôvodu, že s tým súhlasila. Súhlas obvineného je motivovaný tým, že dostáva miernejšiu sankciu, než by dostal v štandardnom trestnom procese, minimálne v tom zmysle, že sa nebude mať záznam v registri trestov. Dá sa tento súhlas vnímať ako *volenti non fit iniuria*? Ten kto dá súhlas, tomu sa neprávom nedeje. Podľa názoru autora je to jediná racionálna odpoveď. Naopak keby obvinený nesúhlasil nemohol by sa využiť odklon, pretože kto nedá súhlas, tomu sa deje neprávom a preto je jedinou zákonnou cestou pre uloženie sankcie proti vôli obvineného autoritatívne rozhodnutie súdu. alej, v prípade odklonu sa nevykonáva hlbšie skúmanie viny, jediné orgány iné v trestnom konaní musia overiť, že i sa obvinený dobrovoľne a slobodne priznáva. Inými slovami, že je to jeho slobodná voľba. Avšak, jediným subjektom koho musia presvedčiť sú oni samé, pričom nie sú nezávislé, na rozdiel od súdneho konania, kde o vine musí byť presvedčený nezávislý súd. Vo finálnej fáze po priznaní alebo prehlásení o spáchaní skutku, sa proces zrýchlenie dovedie k vydaniu rozhodnutia štátneho zástupcu a tým sa trestné konanie končí za predpokladu, že obvinený splní uložené povinnosti a takto sa osvedí.

Uložené povinnosti svojim charakterom možno prirovnať k trestom⁶⁸. V prípade podmieneného odloženia od podania návrhu na potrestanie a podmieneného zastavenia trestného stíhania sa ukladá skúšobná doba. V prípade nedodržania podmienok v skúšobnej dobe sa obvinený neosvedí a pokračuje sa v trestnom konaní, kde mu bude uložený trest aj

---

⁶⁶ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 741.

⁶⁷ Listina. 1. 40 odst. 1.

⁶⁸ Novotný, O. Vanduchová, M. a kol. *Trestní právo hmotné - I. Obecná část*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2007. str. 43 - 44.

s prihliadnutím k tejto skutočnosti. Na takomto istom princípe funguje trest podmienene neho od atia slobody, kedy sa v prípade nedodržania podmienok odsúdený neosvedí, trest sa zmení na nepodmienene ný a pristúpi sa k jeho výkonu. alej v prípade narovnania sa neukladá trest, avšak iastku na pomoc pre obeť trestných inov je možné vníma materiálne ako pe ažný trest. Odstúpenie od trestného stíhania v konaniach vo veciach mladistvých je možné materiálne vníma ako upustenie od potrestania.

Priznanie obvineného sa vyžaduje pri podmienene nom odložení od podania návrhu na potrestanie a pri podmienene nom zastavené trestného stíhania (aj pri spolupracujúcom obvinenom). **o sa rozumie pod pojmom priznanie?** V teórií sa uvádza, že priznaním sa rozumie „doznání všech skutkových okolností“ a alej, že „obvin ný zde uznává, že skutek se stal, a to v podob , ve které se mu klade za vinu, a že práv on je jeho pachatelem“⁶⁹.“Z opa ného poh adu to znamená, že obvinený priznáva svoju **vinu** t.j., subjektívne cíti svoju vinu za daný skutok, uvedomuje si jeho spoločenskú škodlivosť a je stotožnený s tým, že mu má nies ur itú sankciu za jeho konanie. Z tohto faktu je možné dovodiť, že priznanie viny kladie vyššie nároky na obvineného. Z vrchnostnenského h adiska vznikol spáchaním trestného inu trestnoprávny vz ah medzi štátom a páchate om. Uznáním viny sa osoba stáva páchate om a bude/môže nies zodpovednosť za spáchaný trestný in⁷⁰. Z procesného h adiska možno prihliadať k priznaniu ako k dôkazu⁷¹.

Prehlásenie o spáchaní skutku obvineného sa vyžaduje pri narovnaní (tiež pri dohode o vine a treste). **o sa rozumie tým, že niekto prehlási, že spáchal skutok?** Znamená to, že osoba nepopiera, že jednala tak ako sa jej pripisuje. Na rozdiel od priznania viny, **osoba subjektívne nemusí cítiť**, že jej skutok je spoločensky škodlivý a že si zaslúži potrestanie za , teda **nemusí nevyhnutne cítiť vinu. Inými slovami, nie je zákonnou podmienkou aby sa obvinený** vnútorne stotožnil s neprijateľnosťou jeho skutku a prijal spoločenskú zodpovednosť, ktorá spáchaním skutku vznikla a vnútorne bol stotožnený s potrestaním t.j., aby sa **cítil vinným**. Zároveň sa zvyšuje riziko, že obvinený takýto skutok zopakuje v budúcnosti, vzh adom na tento fakt. Priam ukázkovým príkladom takéhoto konania je prípad eskoslovenského prokurátora

⁶⁹ Císa ová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 690.

⁷⁰ Novotný, O. Vanduchová, M. a kol. *Trestní právo hmotné - I. Obecná ást*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2007. str. 224.

⁷¹ Císa ová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 694.

Karla Vaša⁷², ktorý sa podieľal na justičných vraždách v 50. rokoch minulého storočia a nikdy nespochyboval, že spáchal dané skutky, ale dokonca jeho života bol presvedčený o oprávnenosti jeho konania a jeho neviny. Je teda možné uzavrieť, že prehlásenie o spáchaní skutku je nižším zákonným štandardom ako priznanie viny.

Dohoda o vine a treste § 175a - § 175b

Dohoda o vine a treste (alebo ako „*dohoda*“) je jedným z najnovších inštitútov v českom trestnom procese, ktorý bol do neho zavedený v roku 2012. Pochádza z anglo-amerického právneho systému kde je známa pod pojmom *plea bargaining*. V krátkosti sa dá definovať ako dohodovací proces medzi štátnym žalobcom a obvineným, v ktorom obvinený zato, že priznáva svoju vinu pre trestný čin za ktorý je stíhaný, dostáva nižší trest.

Na rozdiel od ostatných odklonov, sa dohodu schvaľuje súd odsudzujúcim rozsudkom, konanie sa nezastavuje a môže aplikovať aj na zločiny, limitom sú jedine zvlášť závažné zločiny. Nemôže byť uzatvorená voči obvinenému, ktorý sa vyhýba trestnému stíhaniu a ani voči mladistvému⁷³. Pravidlá pre použitie ustanovení o dohode sú nasledovné. Dohodu zahajuje výhradne štátny zástupca, buď na návrh obvineného alebo z vlastnej iniciatívy. Výsledky prípravného konania a zaopatrené dôkazy musia dostať k preukázaniu záver, že sa skutok stal, je trestným činom a spáchal ho obvinený. Obvinený musí **prehlásiť, že spáchal skutok**, pre ktorý je stíhaný a nie sú dôvodné pochybnosti o pravdivosti prehlásenia. O tom či sú dané dôvodné pochybnosti o prehlásení o spáchaní skutku obvineného, si s konečnou robí úsudok sám súd. V prípade, že by boli dané, tak dohodu nemôže schváliť, pretože nie sú naplnené zákonné podmienky. Po neschválení v ďalšom konaní nemožno prihliadať k tomu, že obvinený prehlásil, že spáchal skutok. Poškodený má právo sa zúčastniť osobne na vyjednávacom procese za predpokladu, že uplatí svoj nárok. V prípade, že sa nezúčastní osobne, môže sa štátny zástupca za neho dohodnúť uspokojenie jeho nároku na náhradu ujmy s obvineným.

Analýza dohody o vine a treste *de lege lata*

---

⁷² Dokument.: *Vrahem z povolání*. prístupné online na <https://www.youtube.com/watch?v=p1vDoGT3VSg> . Prístup 6. 4. 2014, čas 21:59.

⁷³ § 63 zákona č. 218/2003 Sb.

Je možné s istým svedomím tvrdí , že zo všetkých odklonov, je dohoda nastavená tak, že je „krá ovnou“ v potla ovaní klasických kontinentálnych procesných zásad. Najvä šie problémy v aktuálnej úprave dohody autor vidí v:

- a) **Nedostato ných zárukách pre dodržanie zásady materiálnej pravdy.** Ilustratívne pre porovnanie dohody a trestného príkazu. Na jednej strane, trestný príkaz možno uži len na **pre iny** a to v prípade, že skutkový stav je spo ahlivo preukázaný zaopatrenými dôkazmi, inými slovami, že sa blíži praktickej istote a navyše nemôže by ním uložený ani nepodmiene ný trest od atia slobody. To znamená, že užitie trestného príkazu, ktorý výrazne potlá a viaceré zásady je ospravedlnené tým, že skutkový stav je s praktickou istotou zistený, ale dokonca aj v tejto situácií možno uklada tresty len obmedzene. Na druhej strane, dohodu možno uži aj na **zlo iny** a to za predpokladu, že výsledky vyšetovania dostato ne preukazujú záver, že sa skutok stal, o je paradoxné, pretože toto je nižší štandard, pretože sa neblíži praktickej istote ale len ur itej **miere pravdepodobnosti**, a môže ou by uložený nepodmiene ný trest od atia slobody. Takáto situácia je neprijate ná. Úprava sa viac blíži zásade formálnej pravdy ako tej materiálnej. alej, tieto dva inštitúty podobným spôsobom zasahujú do procesných zásad, ale paradoxne dohoda, ktorá ráznejšie zasahuje má benevolentnejšie podmienky ako „slabší“ trestný príkaz. Áno je možné namieta , že predsa dohodu schva uje súd. O kvalite prieskumu pred schválením má autor vážne pochybnosti. Nepredpokladá, že by sa sudcovia, hlavne na okresných súdoch, pri dnešnom vy ažení boli schopní adekvátne zaobera podmienkami dohody. V „kuloároch“ sa objavuje názor, že sudcovia schválenie dohody, budú bra ako formálnu záležitos a ich kontrola sa bude redukova len na preskúmanie prítomnosti zákonných podmienok v § 175a odst. 6. Krátke porovnanie s podmiene nými zastavením trestného stíhania. Podmienky jeho aplikácie ho predur ujú užíva na jasné prípady. o je podstatné, vyžaduje sa priznanie obvineného s ktorým je zákonite spojená vyššia kontrola zo strany orgánov inných v trestnom konaní, § 2 odst. 5, a tým sa zabezpe uje aby bol dôkazný stav spo ahlivo preukázaný.
- b) **Aplikácií aj na zlo iny.** Z vyššie uvedenej definície odklonov vyplýva, že sa majú uži v prípadoch jasných a málo závažných. Druhá podmienka pri dohode vôbec nemusí plati , ak vezmeme do úvahy, **že isto teoreticky**, dohodou možno vyjedna uloženie

nepodmiene ného trestu od atia slobody vo výmere 9 rokov, 11 mesiacov a 30dní⁷⁴. Autor má zato, že v takomto prípade by sa nejednalo o bežnú trestnú innos , o ilustratívne dokazuje na pár najkrik avejších príkladoch, kedy by mohol by uložený 8 ro ný trest nepodmiene ného od atia slobody:

- Z hlavy I. TZ⁷⁵ v prípade spáchania trestného inu Ublíženia na zdraví pod a § 146 odst. 1, spáchanom na die ati alebo tehotnej žene (odst.2), spojenom s spôsobením ažkej ujmy na zdraví (odst. 3) spáchaným na viacerých osobách. alej napr. trestný in pod a § 149 odst. 1, odst. 2 písmeno d), § 158 odst. 1, odst. 2, odst. 3.
- Z hlavy V. TZ trestný in Krádeže pod a § 205 odst. 1 písm. b, odst. 2, odst. 4 písmeno c), iže zlodej, ktorý sa vláme do domu a ukradne obraz v hodnote 4, 9 miliónu K . alej napr. trestný iny podvodov pod a § 210 - § 212 v odst. 1, odst. 3, odst. 5 písm. a).
- Z hlavy VII. TZ trestný in Všeobecného ohrozenia pod a § 272 odst. 1. alej napr. trestný in pod a § 287 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3.

Môže sa to zda akoko vek nepredstavite né v praxi, ale nemožno uprie námietku, že je to teoreticky možné, iže nemožno vylú i výskyt takéhoto prípadu.

- c) **Absencia priznania viny.** Súd pri schva ovaní dohody nerozhoduje o vine, ale o prehlásení o spáchaní skutku. Z tohto dôvodu je táto úprava v rozpore s lánkom 40 odst. 1⁷⁶. Súd síce v odsudzujúcom rozsudku, ktorým schva uje dohodu vyhlasuje vinu, ale obvinenému v dohodovacom a ani v inom konaní žiadny orgán materiálne nepreukázal vinu. Pod a názoru autora, by teda bolo v tomto oh ade výstižnejšie zmeni názov na „dohodu o treste“.
- d) **Dohoda potlá uje najvýraznejšie potlá a zásady ústnosti, bezprostrednosti a verejnosti.** Iné odklony taktiež potlá ajú tieto zásady, ale majú nastavené podmienky tak, aby bola možnos dodrža tieto zásady. Autor má na mysli to, že v prípade trestného príkazu je možné poda odpor, ím sa trestné konanie dostane pred súd, kde sa tieto zásady v planej miere aplikujú. Pri podmiene nom zastavení trestného stfhania sa nesplnením podmienok trestné konanie obnoví a dostane sa pred súd. Toto sa o dohode nedá poveda . Po schválení dohody,

---

⁷⁴ § 232 - § 233 zákon . 301/2005 Zb. Trestný poriadok. Slovenská úprava ide ešte alej, pretože neobmedzuje užite dohody ani v prípade zvláš závažných zlo inov. Na Slovensku je teda isto teoreticky možné vyjedna dohodou výnimo ný trest. Zárove je možné vyjedna dohodu aj s recidivistami a mladistvými. Táto úprava je pod a autora hanebná.

⁷⁵ Zákon íslo 40/2009 Sb.

⁷⁶ Listina.

nie je žiadna možnosť ako obnoviť konanie a dostať sa pred súd⁷⁷. V tejto súvislosti musí byť brané na zreteľ, že nevykonáva sa žiadne dokazovanie v konaní pred nezávislým súdom a verejnou⁷⁸. Výchovná funkcia trestného procesu je úplne potlačená, redukuje sa len na dohodovací proces, ktorý je neverejný, iže určitá negatívna emócia spojená s verejným prejednávaním trestnej veci je do značnej miery znížená. Je rozhodované sprostredkované a písomne⁷⁹.

Streť s odklonov s inými princípmi

V generálnej rovine je možné tvrdiť, že mnoho inštitútov, ktoré sa zavádzajú do trestného procesu sa zavádza hlavne preto, aby sa proces zrýchlil. V prípade odklonov dochádza oividne k najzásadnejšiemu zásahu do zásady materiálnej pravdy a dáva sa prednosť zásade hospodárnosti a efektívnosti. Táto zásada stanovuje, že: „*Trestní v ci musí projednávat urychlen bez zbyte ných pr tah*“⁸⁰. Ako pri každom strete dvoch princíпов je nutné určiť, ktorý je významnejší pre spoločnosť. Trestný proces zasahuje závažne do osobnej sféry obvineného a poškodeného, preto je žiaduce a legitímne požadovať aby trestné kauzy boli prejednané čo najrýchlejšie. Zároveň s postupom času sa znižuje efektívnosť potrestania, pretože náprava prichádza neskoro⁸¹. Avšak snaha o čo najrýchlejšie prejednanie veci nemôže byť na úkor riadneho objasnenia veci⁸². Odsudzujúci rozsudok je *ultima ratio* trestania v spoločnosti, preto je nevyhnutné aby bol založený na riadne objasnených a nesporných skutočnostiach⁸³. Je vysoko

⁷⁷ Výnimka je len v prípade schválenia dohody v inej podobe ako bola vyjednaná.

⁷⁸ Storch, F. *ízení trestní rakouské*. str. 16 – 17. „*Soudci trestnímu ve ejnost jest výstrahou, aby nevedl sob strann , aby nikde nevykro oval z mezí zákonem sob vyt ených ; jemu pak, státnímu zástupci i obhájci jest ona mocnou vzpruhou, pobádající je, aby horliv a sv domit plnili své povinnosti ; sv dkové spat ují v ní nejú innejší kontrol, která jim d razn zabra uje uchýliti se od pravdy ; obžalovanému kone n jest ve ejnost ne poslední zárukou jeho ochrany, zárukou, že nebude s nakládáno jinak než zákon dopouští.*“

⁷⁹ Storch, F. *ízení trestní rakouské*. str. 13 – 18. „*Hlavní nebezpe í i naprostá tém nesp sobilost ízení písemného k dosažení pravdy materiélné jeví se v tom, že soudce rozhodující odkázán jest výhradn na onen materiál skutkový, který práv tomu, kdo protokol spisoval, dle jeho subjektivního názoru d ležitým a rozhodným býti se zdál.*“

⁸⁰ § 2 odst. 4.

⁸¹ Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 92.

⁸² Šámal, P. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 92.

⁸³ Nález ÚS z 16. ervna 2011, sp. zn. I. ÚS 3622/10. „*Protože trestním ízením dochází k maximálnímu zásahu do základních práv a života jednotlivce, nebo m že vyústít do uložení trestu odn tí svobody na mnoho let, musí mít takový zásah dostate n silné ospravedln ní. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu "z pohledu procesn právního musí být jednozna n zjišt no a prokázáno, že se skutek, který je p edm tem obžaloby objektivn stal, že p edstavuje skute n závažnou hrozbu pro spole nost jako celek a že odsouzená osoba je skute n tou, která toto jednání spáchala nebo se na jeho páchání podílela.*“

nežiaduce aby bola nevinná osoba odsúdená⁸⁴, riziko justičného omylu sa automaticky zvyšuje v prípade, keď je dávana prednosť rýchlosti pred kvalitou trestného konania. Myšlienka prof. Novotného, že „*spravedlnosti soudem zjednané je třeba dát přednost před spravedlností sjednanou*“⁸⁵ celkom presne podstatu problému vystihuje, taktiež jeho obava pred opätovným nastolením kabinetnej justície, čo by pri takomto trende mohlo v budúcnosti reálne hroziť, je veľmi namieste. Je nutné sa vážne zamyslieť nad tým, či *pro futuro* je takýto stav žiaduci. Či sa spoločnosť chce zmieriť s tým, že uloženie trestu, hlavne nepodmienečného odňatia slobody, v trestnom procese bude výsledkom dohody a nie výsledkom nezávislého autoritatívneho rozhodnutia súdu, tak ako to bolo doteraz. Autor má z týchto dôvodov zato, že rýchlosť procesu nemôže prevážiť nad materiálnou pravdou.

E. Analýza inštitútov de lege ferenda

I. Odklony a dohoda o vine a treste

Zásada materiálnej pravdy sa historicky vyvinula ako obrana proti predošlému trestnému procesu, ktorý vychádzal z miery pravdepodobnosti odsúdenia. Preto bolo nutné aby sa štandardy pre odsúdenie zvýšili, aby sa zvýšili požiadavky na riadne dokázanie viny obvinenému. Obmedzenosť technických vymožeností v 19. storočí limitovala možnosti vyšetrovania trestných činov, 20. storočie bolo storočím obrovského a veľmi rýchleho vedeckého pokroku a 21. storočie nebude v tomto ohľade zaostávať. Pomocou dnes už bežných vedecko-technických prostriedkov je možné jednoduchšie odhaliť omnoho viac trestných činov ako v minulosti. Ak by sa pri všetkých zistených trestných činoch malo viesť štandardné trestné konanie, tak by trestný systém skolaboval. Pri aktuálnej kapacite by to nezvládol, respektíve bežné trestné konanie by trvalo neúmerne dlho. Pre tento fakt nie je možné aby trestný proces zostal rigidný, musel sa prispôbiť a opäť sa posunúť vo svojom historickom vývoji napred. Z tohto dôvodu vznikli odklony. Najzásadnejšie otázky v súvislosti s odklonmi sú:

1. Na aké prípady sa môžu aplikovať ?

---

⁸⁴ Storch, F. *Učení trestní rakouské*. str. 8.

⁸⁵ Novotný, O.: Je naše trestní právo procesní v krizi? *Trestní právo* 2006, . 7 – 8, s. 28-31.

Podľa autora len na bežné, menej závažné trestné činy, kedy je *prima facie* jasné kto je páchateľom a skutkový stav je jasný. Vtedy je odôvodnené upustiť od bežného priebehu trestného konania, ktoré má v tomto prípade len potvrdzovací, „úradnícky“ charakter a je nadbytočné. V takýchto prípadoch je správne aby prevážila zásada hospodárnosti.

2. Kto môže prípad za *prima facie* označiť ?

V tomto ohľade sa prenáša bremeno posúdenia na orgány v prípravnom konaní, respektíve štátneho zástupcu. On musí byť garantom toho, že obvinený je naozaj páchateľom daného trestného činu, a že by sa to v prípadnom konaní pred súdom len „úradnícky“ potvrdilo. To automaticky zvyšuje nároky na jeho osobu. Podľa autora je nutné myslieť nato, že štátny zástupca nie je na rozdiel od súdu nezávislý orgán. Jeho úlohou je v generálnej rovine žalovať, o čom ho automaticky presvedčí o tom, že obvinený je páchateľom trestného činu čím stráca svoju nezáujatosť⁸⁶, inak by predsa nepodával obžalobu. Z tohto dôvodu je nevyhnutné aby bol v tomto procese prítomný iný nezávislý subjekt. Najvhodnejším subjektom je podľa autora obhajca, ako profesionál, ktorý dokáže odhadnúť šance na úspech v prípadnom súdnom konaní je garantom toho, že odklon sa použije v len *prima facie* prípade.

Doména odklonov sú jednoduché *prima facie* prípady, a musí to takto ostať. Podľa názoru autora je moderná prax štátov rozširovať možnosti použitia odklonov veľa mi nepriaznivá. Považuje za zhubné, všeobecnú aplikovať nos odklonov na všetky druhy trestných činov a osoby⁸⁷. Odklony vždy so sebou budú vždy prinášať úskalía, ktoré treba mať na mysli. **Po prvé**, štát rezignuje na svoju základnú úlohu náležite vyšetrovať skutkový stav trestných činov a tak spravodlivo potrestať páchateľov. Namiesto toho sa uspokojuje so zrýchleným procesom, ktorý sa vedie niekde za dverami, mimo možnosti verejnej kontroly⁸⁸ a je výsledkom dohody⁸⁹. Je

---

⁸⁶ Storch, F. *izení trestní rakouské*. Díl II., první částka. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 141. Storch na tomto mieste poukazuje na fakt, že orgán (v danom prípade vyšetrovací súd), ktorý vedie prípravné konanie stráca svoju nestrannosť a nezáujatosť.

⁸⁷ Úprava dohody o vine a treste na Slovensku § 232 - § 233 zákona č. 301/2005 Zb.

⁸⁸ Storch, F. *izení trestní rakouské*. str. 16 – 17. „*Soudci trestnímu ve ejnost jest výstrahou, aby nevedl sob strann , aby nikde nevykro oval z mezí zákonem sob vyt ených ; jemu pak, státnímu zástupci i obháji jest ona mocnou vzpruhou, pobádajíc je, aby horliv a sv domit plnili své povinnosti ; sv dkové spat ují v ní nejú innejší kontrol, která jim d razn zabra uje uchýliti se od pravdy ; obžalovanému kone n jest ve ejnost ne poslední zárukou jeho ochrany, zárukou, že nebude s nakládáno jinak než zákon dopouští.*“

⁸⁹ Novotný, O.: Je naše trestní právo procesní v krizi? *Trestní právo* 2006, . 7 – 8, s. 28-31.

sporné, že zistený skutkový stav je založený na miere akceptácie a stotožnenia sa s jeho stavom stranami dohody a nie na štandarde materiálnej pravdy. **alej**, obvinený akceptuje odklon isto ú elovo, na základe racionálnej vo by, napríklad z dôvodu aby zamedzil zisteniu iných trestných inov, ktoré by mohli vyplnú až v konaní pred súdom, alebo z iných rozmanitých dôvodov. **A nakoniec**, trestné právo je nástrojom *ultima ratio*, treba ma na zreteli, že v každom jednom prípade sa jedná o reálny ľudský život, pre ktorého má trestná sankcia významné dôsledky *pro futuro*. Len v štandardnom trestnom konaní sa prejaví v plnom rozmere právo na spravodlivý proces, v prípade užitia odklonu nie. Z pozície obvineného to má zásadný význam, preto sa treba snažiť skôr o to, aby toto právo využil, nie naopak. Na druhej strane zástancovia odklonov tvrdia, že odbremenia justíciu, zrýchlia trestný proces, ušetria finančné prostriedky a umožnia orgánom iným v trestnom konaní sa zameriava na najzávažnejšiu trestnú inos . To je bez pochyb pravda, ale napriek tomu, vzhľadom na poskytnutú argumentáciu, je podľa názoru autora zásadné, by sa ve mi obozretný pri nastavovaní podmienok aplikovateľnosti odklonov a priklá sa skôr k ich reštriktívnemu užitiu. Rýchlosť a hospodárnosť procesu nemôže prevážiť nad materiálnou pravdou, ktorá je predpokladom spravodlivého uloženia sankcie.

De lege ferenda by autor nastavil úpravu odklonov I. - IV. nastavil nasledovne:

1. **Zavies jeden univerzálny typ odklonu v trestnom procese.** Hne na začiatok, autor musí uviesť na pravú mieru o čom tým myslí. V platnosti by ostali 3, resp. 2 odklony a to odstúpenie od trestného stíhania v konaniach vo veciach mladistvých, ktoré by autor nemenil a ponechal, z dôvodu jeho zvláštnej povahy, alej trestný príkaz a univerzálny odklon. Podľa názoru autora sú rozdiely medzi dnešnými odklonmi minimálne a je možné ich úpravu zjednotiť do jediného odklonu, ktorá tieto jednotlivé modalities bude zahrňovať . Je to viac menej len organizačný a systematický krok, pretože nič nové sa netvorí. Autor má zato, že pre univerzálny odklon je najvhodnejšia úprava podmieneného zastavenia trestného stíhania s modifikáciami uvedenými v nižších bodoch.
2. **Užitie obmedzené na *prima facie* prípady.** Argumentácia vyššie.

Nutnosť priznania viny. Prehlásenie o spáchaní skutku je nižší štandardom, ktorý autor nepovažuje za dostatočný pre aplikáciu odklonu. V prípade, že sa obvinený necíti byť subjektívne vinný zo spáchania trestného činu, autor nevidí dôvod prečo by mal dostať benefit odklonu, ktorý

je pre neho výrazne priaznivejší ako trest. V tomto ohľade, mu štandardný trestný proces plne umožní plne pochopiť vinu. Námitka, že v prípade neschválenia odklonu sa k priznaniu prihliada ako k dôkazu o je nepriaznivé pre obvineného a odrádza ho od priznania je nepresvedčivá⁹⁰. Štatistické údaje⁹¹ sú v tomto prípade jasné a oslabujú tento názor, pretože sa relatívne často využívajú. Autor má zato, že takéto prípady sa vyskytujú veľa výnimkami. Navyše, platí zásada vo neho hodnotenia dôkazov, takže apriórne nemožno tvrdiť, že by priznanie predurilo výsledok trestného konania, dokonca by priznanie mohlo byť vyhodnotený ako poľahčujúca okolnosť. Tento problém sa dá vyriešiť aj tým, že by sa neprihliadalo ani k priznaniu, tak ako to upravuje slovenský trestný poriadok⁹². V prípade priznania odpadá aj problém s článkom 40 ods. 1⁹³, pretože obvineného je možné, materiálne považovať za vinného a uložiť mu trest. Argumentácia vyššie.

3. **Súhlas obvineného s užitím odklonu.** Základná podmienka ako dnes v súlade s maximou *volenti non fit iniuria*.
4. **Vyrovnanie sa s poškodeným.** Tak ako dnes, snaží sa predovšetkým urovnať ujmu spôsobenú trestným činom. Taktiež jeho súhlas/nesúhlas s užitím odklonu by mal byť braný na zreteľ pri rozhodovaní o jeho užití, ale nemal by byť jeho podmienkou. Zároveň zachová možnosť podať sťažnosť proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania § 308 ods. 4, čím by sa zároveň zvýšila kontrola. Ak by štátny zástupca uznal za vhodné, mohol by odklon podmieniť isto len na vyrovnanie ujmy a neukladá žiadne iné povinnosti, tak ako je to dnes pri narovnaní.
5. **Dôvod nutnej obhajoby.** Argumentácia vyššie.
6. **Odklon nastaviť ako nástroj ukladania alternatívnych trestov.** Autor by odklon nastavil tak, aby slúžil ako všeobecný nástroj určený na ukládanie alternatívnych trestov, čo považuje za jeho najlepšie využitie. Typicky v prípadoch bežnej trestnej činnosti, kedy sa nepredpokladá uloženie trestu nepodmienečného od atia slobody. Takéto riešenie zodpovedá aj aktuálnej snahe zvýšiť ukládanie alternatívnych trestov. V rozhodnutí Najvyššieho súdu sa však objavil názor, že v odklone vyjednanom isto štátnym zástupcom nemôžu byť uložené

---

⁹⁰ Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 694.

⁹¹ Viz. štatistický údaj pri podmienene nom zastavení trestného stíhania a podmienene nom odložení od podania návrhu na potrestanie.

⁹² § 333 ods. 4 zákona č. 301/2005 Zb. Trestný poriadok.

⁹³ Listina.

povinnosti rovnajúce sa niektorému druhu trestu⁹⁴, čo je zaujímavé, pretože dnešné odklony majú materiálne povahu trestov. Z tohto dôvodu je nutné zákonom rozšíriť povinnosti, ktoré môže štátny zástupca ukladať. Tieto povinnosti by zodpovedali úprave trestov, ktoré môžu byť uložené trestným príkazom (§ 314e odst. 2). Postup pri ukladaní takejto povinnosti by mal byť rovnaký ako pri podmienenej zastavení trestného stíhania, čiže v prípade ich zavineného nesplnenia, by sa obvinený neosvedčil a pokračoval by sa v trestnom konaní, kde by mu bol uložený trest. Takáto úprava je v súlade s ústavným poriadkom, pretože tento postup je fakultatívny, podmienený súhlasom obvineného a priznaním viny. Pri ukladaní nepodmienečného trestu odňatia slobody má autor zato, že nie je prijateľné aby sa obvinený nedostal pred súd a takto mu bola odobratá možnosť plne využiť svoje právo na spravodlivý proces, pretože tento trest je najtvrdším trestom, ktorý dnešná spoločnosť pozná. Treba brať na zreteľ aj to, že verejné súdne konanie má samo o sebe výchovný charakter⁹⁵. Z tohto dôvodu by odklonom nemalo byť umožnené ukladať tento trest. Ukladanie tohto druhu trestu, v trestnej sadzbe neprevyšujúcej 5 rokov, by bolo teda vyhradené konaniu pred samosudcom tak ako dnes, s tým rozdielom, že by mu odpadla agenda ukladania samostatných alternatívnych trestov, ktorú by mal po novom v právomoci štátny zástupca. Sudcovo oprávnenie ukladať alternatívne tresty by bolo samozrejme naďalej zachované.

7. **Všeobecná aplikovateľnosť odklonov nastavená pomocou všeobecných kritérií.** Odklon by sa mohol využiť len na trestné činy za, ktoré možno uložiť tresty, resp. povinnosti v § 314e odst. 2 (argumentácia bod vyššie) čo by bolo prvou redukciovou aplikovateľnosťou. Rozhodovanie o užití odklonu by ostalo v rukách štátneho zástupcu, tak ako dnes čo by bolo automaticky druhou redukciovou. Pri rozhodovaní by prihliadal: k osobe obvineného, k doterajšiemu životu, okolnostiam, povahe a závažnosti spáchaného trestného činu, k dotknutiu verejného záujmu (syntéza § 307 odst.1 a § 309 odst.1) a takéto rozhodnutie by považoval za dostatočné. Dobrou pomôckou pri rozhodovaní by mohol byť § 41 TZ o posudzujúcich okolnostiach.
8. **Užitie odklonu evidovaného v Registri trestov pri trestných činoch, kde sa vyžaduje bezúhonnosť pre výkon úradných povinností.** Na tento problém správne upozorňuje prof.

---

⁹⁴ Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. str. 692.

⁹⁵ Storch, F. *Učení trestní rakouské*. Díl II., první částka. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 220.

Novotný⁹⁶. Napríklad dnes v situácií, kedy sa trestná vec pod a § 274 TZ spáchaná šoférom vyrieši odklonom, budúci zamestnávateľ, dopravca, nemá žiadnu možnosť zistiť, že uchádzač o prácu spáchal takýto trestný čin, pričom je takýto poznatok pre neho zásadný. Môže to vyznieť príliš tvrdo, ale na druhej strane je oprávnené vedieť takúto informáciu v týchto prípadoch. Z tohto dôvodu, je nutné evidovať v týchto prípadoch túto okolnosť.

De lege ferenda dohoda o vine a treste:

Dohodu považuje autor, na základe vyššie zmienenej argumentácie, za tak zlý inštitút, že ho navrhuje celkom zrušiť. Tento inštitút je umelo vložený, zle nastavený a nemá miesto v kontinentálnom trestnom procese. Na záver, bez zveličenia možno povedať, že potláča a celý historický odkaz kontinentálneho trestného procesu, a toto potlačenie nie je to ospravedlnené dostatočnými dôvodmi nato aby ostal jeho súhlasom.

II. Trestný príkaz

Úpravu tohto inštitútu z hľadiska zásady materiálnej pravdy autor považuje, za uspokojivú. Aplikácia sa redukuje len na *prima facie* prípady, inštitút odporu zaručuje, že sa obvinený môže dostať pred súd ak ho využije. *De lege ferenda* by bolo vhodné, aby bola daná možnosť podania odporu aj poškodenému a týmto dbá aj o jeho záujmy. alej je nutné zaviesť princíp *reformationis in peius*, pretože dnes z dôvodu neplatnosti tohto princípu nie je vylúčené, že určité percento obvinených ho nepodá z obavy pred zvýšením trestu.

III. Spolupracujúci obvinený

Aktuálne nastavené podmienky pre užitie tohto inštitútu kladú vysoké požiadavky na vyšetrovacie orgány z hľadiska ich presvedčenia o pravdivosti výpovede osoby. Kľúčovým pre aplikáciu je znalosť erudícia vyšetrovacích orgánov čo je mimoprávna kategória, ktorú musí zabezpečiť náležite štát. Právna regulácia inštitútu dosahuje už svoje limity z dôvodu rešpektovania zásady materiálnej pravdy, pretože nastavuje značné poistky pri kontrole prijatých výpovedí. Autor považuje tento inštitút za priaznivý, pretože môže výrazne prispieť k poznaniu

---

⁹⁶ Novotný, O.: Je naše trestní právo procesní v krizi? *Trestní právo* 2006, . 7 – 8, s. 28-31.

materiálnej pravdy. Je nesporné, že pravdivé svedectvo páchate a trestného inu je maximom, ktoré možno dosiahnu v trestnom procese.

IV. Problém pre aženosti justície a d žky trestného konania

Je otázkou, že do akej miery možno rieši tento problém neustálymi úpravami trestného konania v prospech hospodárnosti a rýchlosti. Integrálnymi dôsledkami takýchto úprav je zúženie práva na spravodlivý proces na nevyhnutné minimum. Autor má zato, že v tomto oh ade momentálna úprava dosiahla svoje hranice, resp. už ich prekro ily, zavedením inštitútu dohody o vine a treste. Preto sa autor na riešenie danej problematiky pozerá z opa nej perspektívy. Je nutné materiálne aj personálne posilni správne orgány a orgány inné v trestnom konaní a hlavne tie zložky, ktoré odha ujú hospodársku trestnú innos . Áno znamená to zvýšenie nákladov na štátny rozpo et, ale je nutné si uvedomi , že hospodárska trestná innos spôsobuje v ekonomike obrovské materiálne škody rádovo miliardách, ktorých nosite om je štát⁹⁷. V prípade, že štát takto zabezpe í lepšie stíhanie tejto trestnej innosti, tak logicky sa do štátneho rozpo tu dostane mnoho prostriedkov, ktoré spo ahlivo uhradí vzniknuté náklady. Autor to vidí ako nevyhnutný krok vzh adom na prokurup né prostredie, ktoré panuje v spolosti ako vo verejnej sfére , tak aj v tej podnikate skej. Dnešná spo losť je svedkom úmyselne zlého hospodárenia s verejnými financiami a majetkom. Neby tohto, tak daná problematika by nebola. Nápravu tohto vysoko nepriaznivého stavu môžu zjedna len orgány inné v trestnom konaní, nato však potrebujú by dostato ne materiálne aj personálne zabezpe ené. Je schizofrénnou predstavou, že možno neustále znižova výdaje na správne a justičné orgány, a zárove požadova zvýšenie efektivity v boji proti kriminalite.

alej treba v danej súvislosti zmieni inštitút, ktorý mal odbremeni súdy. Je ním zastavenie trestného stíhania štátnym zástupcom pre neú elnos pod a § 172 odst. 2 písm. c) z povahy veci rozumný inštitút, ktorým sa má zaru í aby sa neú elné trestné stíhania nedostávali pred súd. Problémom pri tomto inštitúte je to, že ho štátni zástupcovia nevyužívajú z toho dôvodu, že uznesenie o zastavení trestného stíhania preskúmava Najvyššie štátne zastupiteľstvo a tak vo veci radšej podajú obžalobu, pretože sa obávajú kontroly. Toto tvrdenie podporuje aj

---

⁹⁷ Novotný, O. Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vydání. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008. str. 359. Policijná štatistika R za rok 2013 uvádza škody cca 19, 5 mld. prístupné online na <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx> . prístup 13. 4. 2014, as 21:46.

štatistika⁹⁸. Je nutné vysloviť, že takáto prax je po utovaniachodná. Štátny zástupca na základe jeho praxe a skúseností by mal vedieť odhadnúť aký prípad má šancu obstáť pred súdom a aký nie je úelne stíhať. Taktiež by mal byť schopný ustáť svoje rozhodnutie a stáť si za ním. Takto sa zbytočne zahlcujú súdy, ktoré potom rozhodnú oslobodzujúcim rozsudkom. Táto nezodpovednosť stojí nielen zbytočne vynaložené prostriedky a čas ale aj poškodzuje obvineného, ktorý musí zbytočne absolvovať súdne konanie. Náprava je v tomto ohľade podľa názoru autora výlučne v rukách samotných štátnych zástupcov, ktorí sú zodpovední za tento stav.

F. Záver

Zásada materiálnej pravdy je v generálnej rovine zachovaná stále, i keď je prelomená. Súvisí to s požiadavkami a možnosťami dnešnej spoločnosti. I v prípade jednotlivých inštitútov, ktoré ju podrývajú sú stále nastavené podmienky tak, aby bola čo možno najviac zachovaná. To možno vidieť v prítomnosti určitých záruk, bzd v daných ustanoveniach, ktoré majú zabezpečiť dodržanie tejto zásady. Inštitút odklonu autor považuje za prvok nevyhnutný a vhodný prednešný trestný proces, má zato, že je nutnou reakciou na výrazný vedecko-technický pokrok a s ním spojené zvýšené možnosti odhaľovania trestnej činnosti. Nesúhlasí však s ich generálnou využitelnosťou na všetky trestné činy, stavia sa obozretné k nastaveniu podmienok ich použiteľnosti a podoby, a je skôr za ich reštriktívnu aplikáciu. Na záver formuluje tézu, že reálna podoba trestného procesu aj tak vždy bude závisieť od profesionality orgánov činných v trestnom konaní a ich snažení sa o zistenie materiálnej pravdy.

---

⁹⁸ Štatistický údaj - rok/polet : 2008/33, 2007/29, 2006/32. Trestní statistika Státního Zastupitelství.: *Přehled po t rozhodnutí*. přístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> . přístup 4. 4. 2014, čas 20:55.

Prehľad použitej literatúry a iných dokumentov:

- Císarová, D. Fenyk, J. Givna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2008.
- Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní* 3. vydání. Praha: Leges, 2013.
- Knapp, V. *Teorie práva*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 1995.
- Novotný, O.: Je naše trestní právo procesní v krizi? *Trestní právo* 2006, . 7 – 8.
- Novotný, O. Vanduchová, M. a kol. *Trestní právo hmotné - I. Obecná část*. 5. vydání. Praha: ASPI, 2007.
- Novotný, O. Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vydání. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008.
- Storch, F. *Uznesenie trestní rakouské*. I. a II. Díl. Praha: Wolters Kluwer R, 2011.
- Storch, F. *Uznesenie trestní rakouské*. Díl II., první částka. Praha: Wolters Kluwer R, 2011.
- Šámal, P. Musil, J. Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.
- Vlček, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 3. nezměněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006.
- Záhora, J. a kol. *Dokazovanie v trestnom konaní*. 1. vydanie. Praha: Leges, 2013.

Prehľad použitej judikatúry:

- Ústavní soud České republiky
- Nález ÚS z 16. února 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94.
- Nález ÚS z 4. června 1998, sp. zn. III. ÚS 398/97.
- Nález ÚS z 24. února 2004, sp. značka I. ÚS 733/01.
- Nález ÚS z 10. dubna 2006, sp. zn. IV. ÚS 767/05.
- Nález ÚS z 24. dubna 2006, sp. zn. I.ÚS 670/05.
- Nález ÚS z 6. června 2006, sp. značka IV. ÚS 335/05.
- Nález ÚS z 23. září 2008, sp. značka I. US 910/07.
- Nález ÚS z 12. ledna 2009, sp. zn. II. ÚS 1975/08.
- Nález ÚS z 16. června 2011, sp. zn. I. ÚS 3622/10.
- Nález ÚS z 16. června 2011, sp. zn. I. ÚS 864/11.
- Nález ÚS z 18. září 2012, sp. zn. III. ÚS 3395/10.
- Uznesenie ÚS z 23. září 2005 sp. zn. III. ÚS 359/05.
- Uznesenie ÚS z 23. listopadu 2009, sp. zn. IV. ÚS 889/09.

Nejvyšší soud České republiky

- Uznesenie NS z 26. května 2010, sp. zn. 7 Tdo 448/2010.
- Uznesenie NS z 13. června 2012, sp. zn. 5 Tdo 280/2012-77.

Prehľad použitých zákonov:

- Ústavný zákon . 2/1993 Sb.
- Zákon .141/1961 Sb.

Zákon . 218/2003 Sb.

Zákon íslo 40/2009 Sb.

Zákon . 301/2005 Zb.

Preh ad použitých internetových zdrojov:

Statistický p ehled soudních agend I. přístupné online na <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5946&d=47145> .

Trestní statistika Státního Zastupitelství: *P ehled po t rozhodnutí.* přístupné online na <http://portal.justice.cz/justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=400&d=35214> .

Dokument.: *Vrahem z povolání.* přístupné online na <https://www.youtube.com/watch?v=p1vDoGT3VSg> .

Policajná štatistika R za rok 2013. přístupné online na <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx> .